

Osterøy kommune
Hatland
5282 LONEVÅG

Dato: 05.05.2015
Vår ref.: 2015/3754-6
Saksbehandlar: snowaag
Dykkar ref.:

Fråsegn til planprogram for kommuneplanen sin samfunnsdel, Osterøy kommune, PlanID:12532015002.

Vi viser til brev datert 30.03.2015 om planprogram for kommuneplanen sin samfunnsdel. Hordaland fylkeskommune vurderer planprogrammet ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar.

Vurdering og innspel

Generelle innspel

Kommunen har utarbeidd eit godt planprogram som grunnlag for kommuneplanen si samfunnsdel.

Areal og transport

I kapittel 4.6 om arealstrategiar omtales mellom anna areal- og transportplanlegging. Vi er positive til at ein i samfunnsdelen tydeleg legg vekt på viktigheita av arealforvaltinga, og korleis arealprioriteringar er avgjerande for både transport, klima og folkehelse. Det er positivt at eksisterande senterstruktur og infrastruktur skal leggjast til grunn for å strukturere framtidig utbyggingsmønster, og at veksten i hovudsak må kome som fortetting i den definerte senterstrukturen. I eit areal- og transportperspektiv er det ikkje ønskjeleg med spreitt utbygging.

Fylket står framfor ein betydeleg befolkningsauke fram mot 2040, med ein tilhøyrande kraftig trafikkvekst. Trafikkveksten bør takast kollektivt og gjennom sykkel og gange. Utbyggingsmønsteret er førande for transportbehovet. Langsiktig arbeid for å redusere transportbehovet internt i ulike sentrum og mellom sentera i fylket er naudsynt for å redusere trafikkveksten på regionalt nivå. Tilsvarende gjeld internt i kommunen. Det er difor viktig at kommunen legg areal- og transportsamordnande prinsipp til grunn i planlegginga. Både for å utvikle eit effektivt transportsystem, velfungerande senter og ein berekraftig arealforvaltning. Dette bør vere eit satsingsområde i kommuneplanen sin samfunnsdel.

Senterutvikling

For plantema senterutvikling, viser vi til *Regional plan for attraktive senter*, vedtatt i fylkestinget 09/10.12.2014. Den har følgjande hovudmål med underpunkt:

- Hordaland skal ha attraktive senter som fremjar livskvalitet, robust næringsliv og miljøvenleg transport. Sentera skal tilretteleggje for vekst i heile fylket.
 - Sentera skal utformast slik at dei er attraktive å vere, bu og drive næring i.
 - Sentera skal ha eit mangfald av tenester, arbeidsplassar, fritids- og kulturtilbod til-passa senteret sitt nivå i senterstrukturen.
 - Sentera skal vere attraktive for handel med handelsverksemd dimensjonert etter nivå i senterstrukturen.
 - Sentera skal vere tilrettelagt for effektiv og miljøvenleg transport i, til og frå sentrum.

Samferdsel

Fortetting og kollektivtrafikk

Fortetting er ein føresetnad for å utvikle eit godt og attraktivt kollektivtilbod i vekstområda. Eit godt kollektivtilbod er òg ein nøkkelfaktor for ei velfungerande utvikling. Arealbruk og utbyggingsmønster som byggjer opp under dei miljøvenlege trafikkformene er avgjerande for at kollektiv, gang og sykkel skal ta trafikkveksten. Det bør vektleggast konsentrasjon av bustader og arbeidsplassar i kollektivaksar, rundt sentera og kollektivknutepunkt. Tett utbyggingsmønster med gangavstand til haldeplassar er nødvendig.

Mjuke trafikantar

Ut frå både eit folkehelse- og trafikktryggleikssyn er det viktig at kommunen satsar på utbygging av gang- og sykkelveggar. Generelt bør det bli lagt opp til at i dei sentrale delane av kommunen skal alle korte reiser kunne bli utført med sykkel (3 km). Målpunkt for barn og unge skal kunne bli nådd med sykkel. Det er bra at Osterøy kommune visar manglar i planprogrammet, som gang- og sykkelveggar. Kommunen bør ha fokus på etablering av gang- og sykkelveg på stader der dette manglar. Eit sentralt mål for Osterøy kommune må vere at fleire vel sykkel, gange og kollektivt framkomstmiddel framfor personbil. Det er heilt sentralt at mjuke trafikantar blir prioritert høgt i planarbeidet framover. Med stadig auke i personbiltrafikk på Osterøy er det fleire stader særst utfordrande og til dels farleg å vere mjuk trafikant.

Kulturminne og kulturmiljø

Hordaland fylkeskommune er regional sektorstyresmakt innan kulturminnevern.

Osterøy kommune har åtte ulike plantema som skal vere ein del av samfunnsplanen. Kulturminne er tatt med under punkt 4.8. Natur og miljø. Kommunen tar stilling til tre viktige utfordringar som dei skal vurdere i planen:

- Korleis forvalte natur- og kulturlandskap på ei berekraftig måte?
- Korleis nytte natur og kulturarv som ein ressurs i kommunen?
- Korleis forvalte natur- og kultur med tanke på klimautfordringar?

Vi er svært positive til at desse utfordringane er synleggjort i samfunnsdelen, noko som og må forankrast i kommuneplanen sin arealdel. Ein strategi for å få løyst desse utfordringane meiner vi kan vere å få laga kommunedelplan for kulturminne. Det er difor svært positivt at Osterøy kommune er blitt med på det fylkeskommunale prosjektet «Kulturminnekompetanse i kommunane – KIK», som mellom anna handlar om å auke kulturminnekompetansen lokalt, få betre oversikt over kva kulturminne som finns, samt at kommunane lagar kommunedelplanar for kulturminne. Som deltakar i prosjektet har Osterøy kommune fått tilskot på 100.000,- for å få utarbeidd/revidert kulturminneplanen sin. Lokal medverknad i høve til mellom anna registrering av kulturminne er særst viktig ledd i å få auka kulturminnekompetansen, samt få kulturminneplanen forankra lokalt og satt tema på den politiske dagsorden. Det er laga ei eige nettside for prosjektet som inneheld nyttig informasjon og nyhende:

<http://www.hordaland.no/Hordalandfylkeskommune/Kultur/Kulturminneplan/>. Vi viser òg til vedtatt regional kulturplan, som omfattar heile kulturfeltet.

Sjå nettsida: <http://www.hordaland.no/Hordaland-fylkeskommune/Kultur/kulturplan/>.

Kunnskap om kulturhistoria vår er særst viktig for å ta vare på uerstattelege verdier på rett måte, forene og prioritere desse i høve til kva utvikling ein ynskjer, samt få formidla kva som er det særeigne ved kommunen. Det er difor viktig at kulturminne vert ein integrert del av dei overordna planane i kommunen. Vi meiner difor at kulturminne bør løftast betre fram i samfunnsdelen, enten som eige tema eller integrert i tittelen på tema, f.eks. Natur, kultur og miljø.

Meir informasjon om sakshandsamingsrutiner knytt til kulturminneforvaltning sjå:

<http://www.hordaland.no/Hordaland-fylkeskommune/Kultur/Kulturminnevern-og-museum/Kulturminneforvaltning/>

Klima og energi

Følgjande kommentarar til planprogrammet er knytt til Klimaplan for Hordaland 2014-2030:

Planprogrammet vektlegg nasjonale klimamål, klimatilpassing og folkehelse som overordna utfordringar og felles verdigrunnlag i samfunnsdelen. Eit slikt perspektiv er i tråd med det sektorovergripande perspektivet i Klimaplan for Hordaland. I fylkestinget sitt vedtak av planen 11.06.2014 heiter det m.a.: «Klimaplanen leggstil grunn for andre regionale planar i Hordaland.»

Planprogrammet framhevar viktige overordna føringar for klimapolitikken i samfunnsdelen:

- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunen (2009)
- Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)
- Kommunenes ansvar for å ta vare på jordressursene (2010)
- Planlegging i områder med fare for flom og ras (2011)

Planprogrammet legg òg vekt på regionale styringsdokument:

- Regional klimaplan 2014-2030
- Regional plan for attraktive senter

Vi vil her nemne at *Regional areal- og transportplan for Bergensområdet* er under arbeid, og forventa vedtatt i løpet av 2015. Her vil vesentlege regionale føringar for samordna areal- og transportplanlegging synleggjerast.

Av relevante planar i kommunen nemner planprogrammet særleg Kommunedelplan for klima og energi 2011-2016. Gjennom slike overordna føringar har samfunnsdelen av kommuneplanen eit solid fundament for utforming av klimarelaterte mål og strategiar, også på eit overordna nivå. Som nemnt under pkt. 1 er det viktig at klimasatsinga i samfunnsdelen blir sektorovergripande og syner att i fleire tema i planen. I så måte bør Kommunedelplan for klima og energi 2011-2016 innarbeidast i samfunnsdelen av kommuneplanen.

Dei fleste tema i planprogrammet er på eit eller anna vis klimarelatert, men Sentrale utfordringar og felles verdigrunnlag, Arealstrategi, Arbeid og næringsliv og Natur og miljø er særleg relevante. I den samanheng er det positivt at programmet har fokus på nasjonale klimamål, klimatilpassing, folkehelse, berekraftig arealbruk, god infrastruktur, framtidsretta nyskaping i primærnæringane, berekraftig forvaltning av natur- og kulturlandskapet og natur- og kulturarv.

Saman med kommunane Bergen, Kvam og Kvinnherad er Osterøy kommune samarbeidspartnar med Hordaland fylkeskommune, Uni Klima, Norsk Klimaservicesenter og Tryg Forsikring i pilotprosjektet Klimaservice Hordaland (Hordaklim). Som kjent, tek piloten sikte på å skalera ned klimadata til kommunenivå slik at kommunar som Osterøy betre kan tilpassa seg dei klimaendringane som kjem. Det er positivt og viktig at dette arbeidet har så høg prioritet i kommunen og at det syner att som eit tydeleg satsingsområde i planprogrammet.

Næring

I kommuneplanen sin samfunnsdel er fylgjande spørsmål sentrale i vurderinga av korleis utviklinga skal vera for det lokale næringslivet:

- Kva skal vere den overordna strategien for nærings- og arbeidsliv?
- Korleis kan kommunen leggja til rette for utvikling av eksisterande næringsverksemdar?
- Korleis kan ein legge til rette for framtidsretta nyskaping i primærnæringane?
- Bør ein leggje spesielt til rette for utvikling av reiselivsnæring, og i tilfelle korleis skal det gjerast?
- Korleis kan kommunen og næringslivet samarbeide for å få fleire nye verksemdar på Osterøy?

I den samanheng ynskjer Hordland fylkeskommune å peika på «*Regional næringsplan for Hordaland 2013-2017*» – som er utarbeidd av Hordaland fylkeskommune, interesseorganisasjonar i næringslivet, fleire forskings- og utdanningsinstitusjonar og regionale verkemiddelaktørar – prøver også å løysa denne

utfordringa gjennom målretta styring av offentlege verkemiddel og utviklingsarbeid. Noko av det som vert peika på som viktige føresetnader for lukkast på lengre sikt er å:

- leggja til rette for næringsaktørar som vil samarbeide med grunnskule og vidaregåande opplæring
- leggja til rette for kompetanseheving og samhandling mellom offentlig sektor og næringsliv
- stimulere til eit betre samspel mellom universitets- og forskingsmiljø og lokalt næringsliv
- utvikle kompetanse som bedriftene kan bruka til å utforma søknader om EU-midlar

Sidan Osterøy kommune baserer delar av næringsutviklinga i kommunen på eigarskap i Business Region Bergen AS (BRB), er det viktig at kommunen er ein aktiv eigar i BRB. I den samanheng er det viktig å vera bevisst på at «*Strategisk næringsplan for Bergensregionen*» er den overordna planen som legg ambisjonsnivået for ein heil region, og at Osterøy kommune etter kvar utvikla eigne nærings- og handlingsplaner i tråd med denne planen, for å få det ekstra løftet kommunen treng.

Digital infrastruktur vert å åra framover ein viktig føresetnad for utviklinga både av det private- og offentlege tenestetilbodet, og som rammevilkår for det lokale næringslivet. Breiband og fiberutbygging er difor ein faktor som må takst med i planlegginga, på lik linje som anna infrastruktur.

Folkehelse og universell utforming

I planprogrammet for kommuneplanen sin samfunnsdel er folkehelse løfta fram som eit gjennomgripande tema. Osterøy har mellom anna satt sosial utjamning som eit viktig tema gjennom heile planen. Likeins har Osterøy kommune gode planar for brei medverknad til samfunnsdelen. Dette er viktige premisser for retninga planen.

Vi gjer merksam på at under «Regionale føringar» på side 8 syner Osterøy kommune til Regional plan for folkehelse 2014-2025. Rett tittel skal vere «*Regional plan for folkehelse 2014-2025 – fleire gode leveår for alle*».

Friluftsliv

Det vert nemnd at kommunen innehar mange turstiar, skiløyper, klatrefelt, fiskeplassar, nokon badeplassar og flotte område for kajakk og anna sjøferdsel. Det vert derimot ikkje i særleg grad påpeika korleis kommunen skal legge til rette for ivaretaking av friluftslivsinteressar, ut over at kommuneldplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv har relevans for planarbeidet. 2015 blir det tredje «Friluftslivets år» i Norge. I den samanheng har Miljødirektoratet utarbeidd ei revidert utgåve av *Kartlegging og verdsetting av Friluftslivsområder*, der nær-friluftsområde, leike- og rekreasjonsareal og grønne korridorar er gitt større merksemd. Det er eit nasjonalt mål at alle kommunar skal ha gjennomført dette kartleggingsarbeidet innan 2018.

Strandsone og akvakultur

Vi viser til vårt fråsegn til planprogram for kommunedelplan for sjø- og strandsona 2015-2025, sendt 21.10.2014, og til kontakt knytt til vidare arbeid med akvakultursektoren i kommunen.

Kommunen bør i tillegg til dei nemnde tema over vurdere følgjande plantema i det vidare planarbeidet med kommuneplanen si samfunnsdel:

- Landskap
- Akvakultur
- Skjelsand
- Vassforvalting
- Vilt og innlandsfisk
- Barn og unges interesser

Oppsummering

Hordaland fylkeskommune meiner kommunen har utarbeidd eit godt planprogram som grunnlag for vidare arbeid med samfunnsdelen.

Vi ønskjer kommunen lukke til i det vidare planarbeidet!

Meir informasjon om plantema, rettleiarar og statistikk/kart kan ein finne på nettsidene våre www.hordaland.no/plan/startpakke.

Vi deltek gjerne i vidare samarbeid. Mellom anna kan regionalt planforum nyttast til drøfting av planutkast før offentleg høyring.

Marit Rødseth
plansjef

Snorre Waage
sakshandsamar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Saksbehandlar:

Snorre Waage, Planseksjonen - REG AVD, REGIONALAVDELINGA

Kopi til:

Statens vegvesen - Region Vest

Fylkesmannen i Hordaland